



MEDLEMSBREV nr 6

Göteborg den 19 oktober 2020

Kära medlemmar!

2020 är ett märkligt år för de flesta av oss – även för Wilhelm Stenhammarsällskapet. Med en pandemi som stoppar all större kulturell verksamhet och med ett krav på allmän försiktighet, har vi tvingats skjuta fram våra planerade aktiviteter.

Vår förhoppning är dock att vi runt årsskiftet kommer igång igen. Det är en omfattande planering som pågår. Stenhammaråret 2021 skall komma att märkas! Så om 2020 har varit ett lugnt år, kommer 2021 bli desto mer intensivt.

I medlemsbrevet utvecklar vi följande punkter:

- **Årsmötet** den 7 februari 2020 och den unika gåvan som överräcktes på mötet.
- **C-G Åhléns** fantastiska projekt **Heritage of Stenhammar**.
- Ett besök hos **Sonja Stenhammar** i Östergötland i jakt på utställningsmaterial till vår utställning om Stenhammar 2021.
- Gratulationer till **Maestro Herbert Blomstedt** för lovorden i internationell musikpress för hans Stenhammar-inspelning.
- Tips om en del av vad som sker **jubileumsåret 2021**.
- Lite om hur styrelsen jobbar i corona-tider och hur vi tänker framåt.
- Vårt nya **SWISH-nummer** som gör det lättare att betala medlemsavgiften.

Trevlig läsning!

// Styrelsen i Wilhelm Stenhammarsällskapet.



Ovan ser ni lite foton som speglar sällskapets verksamhet den senaste tiden.

•Maestro Herbert Blomstedt och hans prisbelönta Stenhammar-inspelning. •Man kan nu betala sin medlemsavgift till Sällskapet via Swish. •C-G Åhléns spännande skivutgivning. •Besök hos Sonja Stenhammar i Östergötland, inklusive ett besök i Norrköpings konserthus där Stenhammars klavikord kan beses. •Besök vid Stenhammars grave efterföljt av en trevlig middag där Magnus Haglund och C-W Stenhammar hamnade i samspråk. •Årsmöte med överlämnande av en unik gåva till sällskapet. •Till sist den tråkiga corona-pandemin.

- **Wilhelm Stenhammarsällskapets årsmöte 2020**

Wilhelm Stenhammarsällskapets årsmöte ägde rum 26 februari i Viktor Rydbergssalen i Göteborgs konserthus.

Då corona-krisen ännu inte hade brutit ut på allvar, genomfördes årsmötet på sedvanligt manér. Drygt tjugotalet medlemmar infann sig. Mötet leddes av Sällskapets ordförande Anders Wikström, medan protokollet fördes av Susanna Pernheim.

2019 års verksamhets-, räkenskaps- och revisionsberättelse godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet. (Handlingarna har skickats ut till samtliga medlemmar.) Även verksamhetsplanen för 2020 fick årsmötets godkännande. En stor del av innevarande års arbete kommer dock att vara inställt mot Stenhammarjubiléet 2021.

Inga nyval till styrelsen förelåg, men tre styrelseledamöter gavs förnyat mandat för två år (se lista över styrelsen nedan). Jens Christian Berlin omvaldes till revisor och Maria Carlsson till revisorssuppleant. Marita Alasjö Lönn omvaldes som valberedare.



- **Gåva till Wilhelm Stenhammarsällskapet**

I samband med Sällskapets årsmöte överräcktes en mycket sällsam gåva till sällskapet av Lars-Erik Lindeström genom hans dotter Sofie Lindeström.

Gåvan består av originalnoterna (!) till en sång skriven av Stenhammar 1888: "Ballad" (för röst och piano). Sången ingår i den tryckta samlingen *Sånger och visor*. Texten börjar "Stolts Adelin, hon var den vänaste mö". Texten är skriven av Karl Alfred Melin (skald, psalmförfattare och skolman) och trycktes av musikförlaget Gerhman 1892. Sofie Lindeström berättade vid årsmötet att hennes far hade fått noterna i arv efter sin mammas moster, som var gift med musikförläggaren Carl Gerhman. När Lars-Erik Lindeström våren 2018 fick kännedom om att ett Wilhelm Stenhammarsällskap bildats, kontaktade han henne omgående och fastslog att han absolut ville ge dessa noter till sällskapet. Gåvan togs emot av Sällskapets ordförande Anders Wikström.

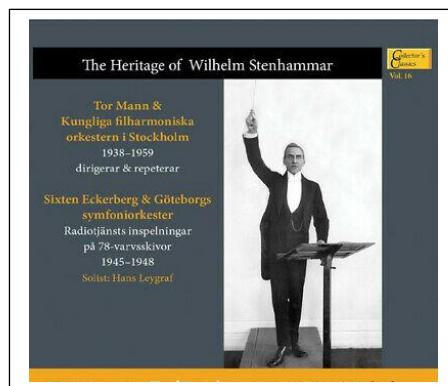


Tillsammans med gåvan överlämnades också ett gåvobrev skrivet av Lars-Erik Lindeström, i vilket han starkt betonar villkoret att gåvan skall förvaras i Stenhammar-arkivet, Göteborgs Universitetsbibliotek. Sällskapet är alltså juridiska ägare av noterna, men de skall förvaras i Stenhammar-arkivet, för att vara tillgängliga för forskare och till gagn för kunskapen om Stenhammar.

//Susanna Pernheim

- **Medlemsmöte med Carl-Gunnar Åhlén – Ljudarkeolog**

Carl-Gunnar Åhléns bana i svenskt musikliv är lång, betydelsefull, och synnerligen varierad. Han har varit musikjournalist i Svenska Dagbladet, arbetat på radion, disputerat i Göteborg på en avhandling om tangons intåg i Europa, varit med och vunnit den första Kontrapunkt 1964, och skrivit böcker om Moses Pergament, Tor Mann, och den isländske komponisten Jón Leifs – för att nu nämna något! Men under hela sin bana har Åhlén varit ”ljudarkeolog” – Han har sparat upp och gjort tillgängliga historiska inspelningar av svensk musik. Hans ljudarkeologiska verksamhet har sedan 1991 resulterat i flera oskattbara CD-boxar i Collector’s Classics och andra serier. Tack vare honom kan vi nu lyssna på legendariska inspelningar av svenska stråkkvartetter, Alfvén dirigerar Alfvén, Rosenberg dirigerar Rosenberg, Blomdahl dirigerar Blomdahl, Sten Broman och Tor Mann dirigerar Berwald, och hur John Forsell och andra svenska röster egentligen lät – för att nu nämna något!



Den 26 september besökte Åhlén Stenhammarsällskapet för att berätta om sin verksamhet och i synnerhet det senaste tillskottet till Collector’s Classics: ”The Heritage of Wilhelm Stenhammar”.

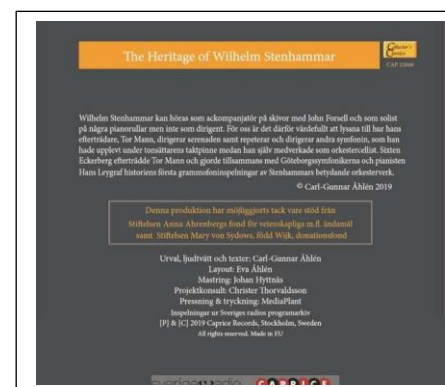
Åhlén berättar att det hela började av en slump. 1959 fick han sommarjobb på Radiotjänsts grammfonarkiv. Där upptäckte han ett ”inre rum” bestående av lackskivor som inte fick spelas eftersom programchefen ansåg att de hade för dålig ljudkvalitet. Så föddes grundtanken att göra kopior av historiska inspelningar och restaurerade dem, för att bevara och göra dem tillgängliga för eftervärlden. Den har fört honom ut i världen och in i skivstudion där han digitalt bearbetat de ofta ljudmässigt ofullgångna inspelningarna. Det har inte endast resulterat i en rad skivboxar utan också ett radioprogram som gick under tio år med Åhlén som värd: ”Klingande klenoder”. Utgivningarna har

ofta varit historiska i ytterligare en bemärkelse: Han har försökt följa historiska linjer, såsom: komponister framför egna verk, lärare och elever, musiker och sångare som skapat skola, eller förvandlingen i en orkester och dess repertoar och klang. Under mötet spelade Åhlén en mängd unika inspelningar av Stenhammars musik som han kunskapsrikt och engagerat kommenterade. Vi fick bland annat höra Stenhammars eget pianospel 1905 i en av de tre fantasierna, ursprungligen överförda till pianorullar, och en sång med John Forsell där Stenhammar troligen är ackompanjator.

- **The Heritage of Wilhelm Stenhammar: Stenhammar och hans arvedel**

De fyra skivorna i ”The Heritage of Wilhelm Stenhammar” innehåller inspelningar med två dirigenter som på olika sätt hade kännedom om Stenhammars egen uppfattning om sin musik: Tor Mann och Sixten

Eckerberg. Det här är så nära vi i klingande form kommer hästens mun: Genom att lyssna på skivorna kan man kanske få en uppfattning om Stenhammars egen tolkning av sina verk och hur de lät när de uppfördes under hans livstid. Tor Mann är den som hade närmast kontakt med Stenhammar. Mann utsågs till andre kapellmästare för Göteborgs symfoniorkester 1922 och till orkesterns chefsdirigent 1925, vilket han var fram till 1939.



Han blev vän med Stenhammar, dirigerade honom i andra pianokonserten, och hörde hans egna framföranden av sina verk. I boken *Patos och tradition*, författad av Lennart Hedwall och Carl-Gunnar Åhlén, får vi ta del av Manns personliga minnen av sin vän. På de tre första skivorna i boxen hör vi hur Mann dirigerar Radiotjänsts symfoniorkester (som Kungliga filharmonikerna kallades när den var i etern) i flera verk: repetition av andra symfonin (1959), ”Mellanspel” ur *Sången* (1943), första symfonin (1949), *Serenad* (1938), och andra symfonin (1941). Det här är, otroligt nog, den andra utgåva

inspelningen av första symfonin! Mann tog Stenhammar i hand på att aldrig framföra symfonin, men kände förmodligen att löftet blev obsolet när Václav Talich börjat framföra den. Sixten Eckerberg utsågs till kapellmästare för Göteborgs symfoniorkester 1939 och för vidare traditionen från Stenhammar. På den fjärde och sista skivan i boxen hör vi Eckerberg dirigerar Göteborgs-symfonikerna i följande verk: andra pianokonserten (med Hans Leygraf som solist) (1945), ”Elegi” ur *Lodolezzi sjunger* (1948), och andra symfonin (1947). Det är ganska knastrigt, men det är väldigt spännande!

// Caj Strandberg

Läs mer om Carl-Gunnar Åhléns verksamhet på hans hemsida: <http://aahlen.se/>

En lista över utgivningar på Collector's Classics:
<https://musikverket.se/capricerecords/skivor/serier/collectors-classics/?sida=1&lang=>

Läs mer om ”The Heritage of Stenhammar”:
<https://musikverket.se/capricerecords/artikel/wilhelm-stenhammar-och-hans-arvedel/>

- **Vad händer jubileumsåret 2021?**

Det är så mycket som planeras inför jubileumsåret att det är lite svårt att överblicka för tillfället. Allra svårast är nog att bedöma hur pandemin kan komma att påverka möjligheten till konserter och möten.

2021

Men vi planerar att genomföra alla våra spännande planer, naturligtvis i enlighet med riktlinjer från Folkhälsomyndigheten.

Notera följande datum i januari och februari (formella inbjudningar kommer senare i höst):

19 januari. Beethoven vs Stenhammar. Musik och dialog runt två jubilarer. Göteborgs konserthus.

2 februari. Erik Risberg inviger Stenhammarveckan i Göteborg med en avspänd föreläsning. Stenhammarsalen, Göteborgs konserthus.

2 februari. Invigning av utställning om Wilhelm Stenhammar. Foajén, Göteborgs konserthus.

5 februari. Kungliga filharmonikerna på besök med Tobias Ringborg som dirigent. Stenhammars *Serenad* på programmet. Göteborgs konserthus.

5 & 8 februari. Högskolan för scen och musiks (Artistens) symfoniorkester framför Stenhammars först symfoni. Artisten.

7 februari (födelsedagen 1871) En hyllningskonsert med körsånger, pianostycken, och kammarmusik. Stenhammarsalen, Göteborgs konserthus.

8 – 10 februari. Symposium om Wilhelm Stenhammar med bidrag av internationella och svenska Stenhammarforskare. Artisten.

12 & 13 februari. Göteborgssymfonikerna med Santtu-Matias Rouvali och Nina Stemme. Stenhammar rakt igenom! Göteborgs konserthus.

Det blir ett intensivt år – inte bara i Göteborg! Vi kommer hålla Sällskapets medlemmar informerade om allt... i Stockholm... i Norrköping – eller varhelst Stenhammar hyllas och spelas.

Vi återkommer !

- **Besök hos Sonja Stenhammar i Östergötland**

I början av året besökte Susanna Pernheim och Anders Wikström Norrköping där vi mötte Sonja Stenhammar. Sonja må vara känd som operasångerska och sångpedagog, men hennes betydelse för att sprida svensk musik och kultur utomlands kan knappast överskattas.

Sonjas skötebarn Wilhelm Stenhammar International Music Contest har sedan 2006 samlat sångare och musiker i Norrköping, och blivit en av de stora klassiska sångtävlingarna i världen.

Vårt besök föranleddes av att vi ville läsa och se material (texter, foton, teckningar) att använda i utställningen om Stenhammar 2021.

Vi fick många trevliga timmar med Sonja, i konserthuset, i lunchrestaurangen, och även hemma hos henne på hennes gård utanför Norrköping.

I konserthuset visade Sonja ett av Stenhammars klavikord som stod i ett arbetsrum. Vi fick även se ett träd som planterats som gåva till Sonja utanför konserthuset.

Vi åkte hemåt efter ett par timmar med bilen full av material att gå igenom. Sällskapet medlemmar gavs också möjlighet att bläddra igenom materialet vid årsmötet ett par veckor senare.

- **Herbert Blomstedts Stenhammar fortsätter att hyllas**

Vi har tidigare lyft fram Herbert Blomstedts inspelning av *Serenad* och den andra symfonin på BIS. På toppen av alla hyllningar utsåg världens främsta musiktidskrift, brittiska GRAMOPHONE, inspelningen till en av de tre bästa

orkesterskivorna 2019! I den slutliga omröstningen kom inspelningen tvåa, bara två ynka röster efter vinnaren.

Till bästa orkesterskiva utsågs ändå en skiva med nordisk koppling: Sakari Oramos inspelning från Wien av två symfonier av den store danske symfonikern Rued Langgaard.

ORCHESTRAL		
• Bernstein Symphonies, etc. Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, Rome / Sir Antonio Pappano Warner Classics	• Langgaard Symphonies Nos 2 & 6 Vienna Philharmonic Orchestra / Sakari Oramo Dacapo	• Stenhammar Symphony No 2. Serenade Gothenburg Symphony Orchestra / Herbert Blomstedt BIS
		
Warner Classics (M) (2) 9029 56615-8 (9/18)	Dacapo (F) (2) 6 220653 (11/18)	BIS (F) (2) BIS2424 (2/19)

- **Nu kan Du betala årsavgiften (200 kr per medlem eller 300 kr per familj) via Swish.**

Vi är extra glada att få in fler medlemmar inför alla aktiviteter vi vill genomföra under 2021.

Vårt swish-nummer: **123 560 7395**



- **Till sist**

Tack för alla mail (till stenhammar@telia.se) och tack för alla inlägg och diskussioner på vår Facebooksida. De ger oss energi!



Vi har dessvärre kunnat genomföra endast ett medlemsmöte (årsmötet i februari) i år. Det är tråkigt.

Men vi har blivit bra på digitala styrelsemöten! (se bilden).

Vi använder Zoom som verktyg och det fungerar generellt bra – och är garanterat smittfritt.

Vi har idag i styrelsen möten ungefär var tredje vecka eftersom det är mycket som skall planeras för jubileumsåret.

Om pandemin fortsätter att hålla sitt grepp över världen och musiklivet, får vi överväga digitala medlemsmöten under 2021. Men låt oss hoppas att vi och musiken slipper fria innan dess!

Vi påminner om

Stenhammarsällskapets olika kommunikationsvägar:

- **Facebookgrupp.** Lägga in en inträdesförfrågan i vår grupp så släpper vi in Dig.
- **Hemsida:** www.stenhammarsallskapet.com
- **Medlemsbrev.** Du läser just nu nr 6.
- **Mejladress:** stenhammar@telia.com (vi svarar normalt på frågor inom 1 – 2 dagar)
- Träffa oss på våra **möten och aktiviteter (ca 3 – 4 per år)**



**Vad Du bidrar till och får som medlem i
WILHELM STENHAMMARSÄLLSKAPET:**

Du stödjer arbetet med att främja kunskapen om och framföranden av Stenhammars musik.

Du stödjer arbetet för att främja forskning om Wilhelm Stenhammar och hans tid.

Du blir inbjuden till spännande aktiviteter, inspirerande föredrag och får träffa professionella artister och lyssna på deras musikframföranden.

Du får tillgång till sällskapets slutna Facebookgrupp, där diskussioner om Wilhelm Stenhammar pågår löpande.

**Årsavgift: 200 kr. (Familj 300 kr, Förening/Företag 500 kr)
Avgiften sätts enklast in på sällskapets bank- eller plusgiro, eller betalas på plats vid sällskapets aktiviteter.**

Sällskapet har sitt säte i Göteborg och i styrelsen sitter:

Susanna Pernheim, Bodil Sporsén, Caj Strandberg, Dan Olsson, David Björkman, Anna Hussfelt och Anders Wikström

WILHELM STENHAMMARSÄLLSKAPET

Kontakt: stenhammar@telia.com

Bankgiro 5134-4166 Plusgiro: 806937-9 Swish: 123 560 7395